

בעניין:

1. אחמד מחמד עווד

2. "בצלם" – מרכז המידע הישראלי לזכויות האדם בשטחים (ע"ר)

כולם באמצעות ב"כ עו"ד גבי לסקי
ו/או עו"ד לימור גולדשטיין
ו/או עו"ד נרי רמתי
מרח' בן אביגדור 18, ת.ד. 57092, ת"א – יפו 61570
טל': 03-6243215 פקס: 03-6244987
נייד: 054-4418988 דוא"ל laskylaw@yahoo.com

העותרים

- נ ג ד -

1. הפרקליט הצבאי הראשי

2. היועץ המשפטי לממשלה

באמצעות פרקליטות המדינה, משרד המשפטים,
מרח' צלאח א-דין 29, ירושלים 91010
טל': 02-6466590 פקס: 02-6467011

המשיבים

תגובת העותרים

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 01.12.14 מתכבדים העותרים להגיש את תגובתם להודעת המשיבים מיום 15.03.15.

ואלו נימוקי התגובה:

1. בדיון מיום 01.12.14 הורה בית המשפט הנכבד למשיבים להודיע עד ליום 01.03.15 על ההחלטות שניתנו בתיק החקירה. זאת בעקבות הודעת ב"כ המשיבים כי עד למועד זה, הליכי החקירה וההחלטות של הגורמים המוסמכים יסתיימו, לרבות שילוב גורמי פרקליטות המדינה והיועץ המשפטי לממשלה במכלול.
2. בית המשפט הנכבד הביע תרעומת על התנהלותה הבלתי תקינה של הפרקליטות הצבאית אשר לא פעלה כנדרש לסיום החקירה בתיק ומתן החלטה סופית עובר לשחרורם של החיילים שבעניינם התנהלה החקירה.
3. משנתברר בדיון כי החיילים האמורים השתחררו כבר כחצי שנה ואף יותר קודם לכן ויצאו מתחולתו של חוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955, כך שהסמכות להחליט בדבר העמדה לדין בעניינם עברה לפרקליטות המדינה והיועץ המשפטי לממשלה, מתח בית המשפט הנכבד בקורת על הימנעות הפרקליטות הצבאית מלהעביר את התיק לגורמים המוסמכים מבעוד מועד, והורה על צירוף היועץ המשפטי לממשלה כמשיב נוסף לעתירה.

4. בית המשפט הבהיר והדגיש כי צירופו של המשיב 2 נעשה על מנת למנוע מצב בו הפרקליטות הצבאית תודיע במועד שנקבע כי הגיעה להחלטה בתיק, אך כי הדבר תלוי כעת בהחלטת היועץ המשפטי לממשלה. הדברים עולים בבירור מפרוטוקול הדיון ומנוסח החלטת בית המשפט הנכבד.
5. והנה, לאחר שהמשיבים כבר קיבלו ארכה נוספת של שבועיים, עולה מההודעה מיום 15.03.15 כי המשיבים פעלו בניגוד גמור להצהרותיהם ולהחלטת בית המשפט הנכבד וכי כתוצאה מכך נוצר בדיוק אותו מצב עגום אותו ביקש בית המשפט למנוע בהחלטתו.
6. כך מציינים המשיבים בהודעתם כי התיק הועבר "בימים האחרונים ממש" לפרקליטות המדינה, כלומר שבמועד בו היה עליהם להודיע על ההחלטה הסופיות בתיק, לא זו בלבד שטרם ניתנה החלטה כנדרש, אלא שהתיק טרם הועבר לפרקליטות המדינה.
7. עוד עולה מההודעה כי פרק הזמן הארוך של שלושה חדשים שנתבקש לצורך הגשת עדכון ביחס להחלטה הסופית, נועד בין היתר כדי "לאפשר למשיבים לבחון את כלל הממצאים שהועברו מהפרקליטות הצבאית", בחינה שהיתה אמורה להסתיים זה מכבר. מכאן, ברור כי המשיבים התעלמו לחלוטין מהבקורת של כב' בית המשפט באשר לאי שילוב פרקליטות המדינה בטיפול בתיק, ונמנעו מהסרת המחדל החמור אף לאחר החלטתו של בית המשפט.
8. בהתנהלותם הבלתי ראויה הפרו המשיבים את התחייבותם מול בית המשפט ואת קביעותיו המפורשות, תוך העמדת בית המשפט והעותרים פעם נוספת בפני מעשה עשוי. התנהלות זו עולה לכדי בזיון בית המשפט. המדובר בהמשך ישיר של המחדלים והפגמים אשר מאפיינים את טיפול הרשויות בתיק מתחילתו והפוגעים פגיעה של ממש באפקטיביות של ההליך הפלילי, בשלטון החוק ובזכויותיהם של העותרים. משפחתו של המנוח ממתינה כבר למעלה משנתיים להחלטה בעניינו והתנהלות המשיבים גורמת לה עינוי דין ועוגמת נפש רבה.
9. למרות זאת, נעתר בית המשפט הנכבד בהחלטתו מיום 16.03.15 באופן חלקי לבקשת המשיבים והורה להם להגיש הודעת עדכון נוספת עד ליום 14.04.15, וזאת מבלי שניתן לעותרים להגיב להודעת המשיבים כפי שנקבע בהחלטה מיום 01.12.14. כמו-כן, נמנע בית המשפט הנכבד בהחלטתו מלהעמיד את המשיבים על החומרה שבמחדלם.
10. אי ביצוע של החלטות שיפוטיות פוגע פגיעה קשה בשלטון החוק ובעקרונות יסוד של החברה הדמוקרטית. כדברי כב' השופטת פרוקצ'יה בע"פ 517/06 **בועז מנור נ' KPMG Inc.** (מיום 24.07.07, פורסם באתר הרשות השופטת):

"האפקטיביות של שלטון החוק נבחנת, בין היתר, ביכולתו של השלטון לאכוף החלטות וצווים שיפוטיים. באין אכיפה של צווים שיפוטיים, שוררת אנרכיה חברתית, ונפגע מעמדן של נורמות ההתנהגות וההחלטות השיפוטיות שנועדו ליישמן. אי-ציות לצווי בית משפט מהווה הפרה של מהלך עשיית הצדק, הפוגע ביסודות הדמוקרטיים עליהם בנויה החברה,

ולמורך התמודדות עם אפשרות הפרה כזו, ניתן כוח שיפוטי לפעול באמצעים שונים שנועדו לכפות על מבזה צו שיפוטי לקיימו... בראיה רחבה, החובה לאכוף צווים שיפויים הינה מסימני ההיכר של משטר חופשי ודמוקרטי."

11. באשר לחומרה היתרה שבאי קיום החלטות שיפוטיות על ידי רשויות המדינה פסק בית משפט נכבד זה בבג"צ 4805/07 המרכז לפלורליזם יהודי נ' משרד החינוך סב(4) בפסקה : 35

"אי כיבוד פסק דין של בית משפט על-ידי אזרח הוא גילוי חמור של פגיעה בשלטון החוק. חמור מכך שבעתיים הוא אי כיבודו של פסק-דין על-ידי רשות מרשויות השלטון. אכן, "החובה לכבד פסק דין של ערכאה מוסמכת, החלה על כל אדם, חלה ביתר שאת על רשויות השלטון" (הנחיה 6.1003 להנחיות היועץ המשפטי לממשלה (מיום 15.6.03)). הימנעות רשות שלטונית מציות לפסק-דין של ערכאה שיפוטית הינה מן החמורות ומן המדאיגות שבסכנות האורבות לשלטון החוק במדינה דמוקרטית (א' רובינשטיין וב' מדינה, המשפט החוקתי של מדינת ישראל, (כרך א', עקרונות יסוד, תשס"ה), עמ' 274-271). העיקרון המהותי של שלטון החוק בנוי על התודעה כי השלטון עצמו, ככל אזרח, כפוף לחוק ואינו מורם מעליו. "שלטון החוק במובנו הפורמאלי משמעו, שכל הגורמים במדינה, בין הפרטים כיחידים וכהתאגדויות, ובין זרועות המדינה, חייבים לפעול על פי החוק, ופעולה בניגוד לחוק צריכה להיתקל בסנקציה המאורגנת של החברה" (דברי השופט ברק בבג"צ 428/86 ברזילי נ' ממשלת ישראל, פ"ד מ(3) 505, 621 (1986)). מדינה שבה רשות שלטונית נוטלת את החוק לידיה - ברצותה, מקיימת צו שיפוטי שניתן נגדה, וברצותה מתעלמת ממנו, היא מדינה שנזרעים בה זרעי פורענות ואנרכיה, ומתפתחת בה תרבות מסוכנת של שלטון כח ושרירות."

12. לאור כל האמור לעיל, ועל מנת למנוע את המשך הפגיעה באינטרס הציבורי ובזכויות העותרים, מתבקש בית המשפט הנכבד לכופף על המשיבים את קיום החלטות.